

"Už zase Mokré"

Marta Valešová

Tento rozhovor vznikl jako reakce na exkurzi v Mokré, kterou pořádala pro své obecní knihovníky náchodská knihovna.

Musím přiznat, že osobně se s "paní Dášou" znám asi 3 roky z redakční rady a z jejích článků. O to více jsem byla zvědavá, zda vše, co jsem četla a slyšela, je pravda, a čekala nějaká "ALE".

Byla - zjistila jsem, že vše bylo jen skromným popisem oproti skutečnosti a ráda bych i Vám ostatním přiblížila osobu Dáši Honsnejmanové. Osvětlnila skutečné pozadí její práce. Ukázala nejen výsledky, ale i to, co jim předchází. Její boj s "větrnými (lidskými) mlýny", ve kterém ONA, na rozdíl od literárního hrdiny, zatím neustává - ale i vítězí.

Jak dlouho děláš knihovnici v Mokré?

Od roku 1997. Takže už to je také docela "pár" let.

Jaké byly tvé začátky? Jak vypadala knihovna, když jsi začínala? V jakém byla stavu?

V podstatě jsem měla velké štěstí, protože po osamostatnění obce po roce 1989 jsme začínali úplně od nuly. Jak na obci, tak i v knihovně. Prázdná místnost, žádné knížky, vše se muselo zařídit a nakoupit.

Kde pracuješ a jaká je tvá celá pracovní náplň, co obnáší a co neděláš?

Pracuji na plný úvazek na Obecním úřadě v Mokré jako účetní a správce rozpočtu, pokladní, fakturantka, mzdová účetní, archivářka, administrativní pracovnice, úřednice. To je moje hlavní činnost. Práce účetní na malé obci je značně obsáhlá, je to vlastně hlavně z důvodu, že obec si nemůže dovolit víc než jednoho zaměstnance a ten pak dělá úplně všechno, co je potřeba. Moje činnost začíná vedením spisové evidence, vyřizováním agendy starosty a zastupitelstva, včetně přípravy a pořizování zápisů z jednání, správou majetku, skladovou evidencí, dále je to samostatné provádění kontrol na všech úsecích obce, příprava podkladů a sběr statistických údajů, provádění pracovněprávních a personálních prací, zpracování mezd, fakturace, ukládání účetních písemností, samostatné účtování, včetně automatizovaného zpracování závěrek, správa daní a poplatků, sestavování rozpočtu a rozpočtových opatření, výhledů, zajištění a provádění inventur - fyzických i dokladových, tvorba vnitřních směrnic a vyhlášek, zajišťování podkladů k finanční situaci obce, příjmová a výdajová pokladna, zpracování nájemních smluv, zajištění vidimace a legalizace. K dalším činnostem patří evidence obyvatel, správa čtyř webových stránek, knihovnická činnost - od nákupu, evidence ke konečnému půjčování knih, vedení kroniky obce, psaní a zpracování obecního zpravodaje, vedení elektronické úřední desky, organizace kulturních a jiných akcí v obci. K tomu patří i jednání na úřadech a vzdělávání ve všech oblastech.

V současné době se učím pracovat s datovými schránkami, čeká mě školení na Czech Point a od nového roku celostátní změna - přechod na účetnictví státu. K tomu všemu patří zpracování žádostí o dotace a následně jejich vyúčtování... a to je asi zhruba a velmi stručně vše...

Co nedělám? Nemusím hlásit zprávy obecního úřadu místním rozhlasem.

Přes všechnu obsáhlou a náročnou práci dělám ráda. Zatím.

Kam chodíš na všechny ty nápady?

Dívám se okolo sebe, setkávám se s lidmi, píšu si s knihovníky, spisovateli, cestovateli a kronikáři, dívám se na stránky knihoven, obcí, měst... je to vlastně o náhodě. Přečtu si zajímavý článek, něco vidím v televizi, kamarádka mi poradí... možností je okolo nás nepřeberně, stačí se opravdu jen dívat a naslouchat.

Jak získáváš kontakty na besedy a akce? S jakými známými lidmi jsi se setkala?

Je to zase o náhodě. Když získám nějaký tip, nápad, tak už je to jen o tom hledání. Dnes, v době "bum" internetových stránek kdekoho a kdečeho, není vlastně už žádný problém získat adresu, telefon... a pak stačí jen napsat, vytočit číslo!

Setkala jsem se se spoustou známých lidí a na každého mám milou vzpomínku. K mým posledním zážitkům patří osobní setkání s ruským a americkým astronautem Viktorem P. Savinychem a Jamesem S. Vossem, se spisovatelem Jiřím Stránským, Janem Řehounkem, Ludvíkem Vaculíkem, Václavem Malovickým, spisovatelkou Vítězslavou Klimtovou, Petrou Braunovou, s vítězem Rallye Dakar Josefem Macháčkem, střeleckým olympionikem Ladislavem Faltou a olympionikem v běžeckém lyžování Petrem Michlem, s cestovatelem Jiřím Márou, mořeplavcem Petrem Ondráčkem. K mým nezapomenutelným zážitkům patří rozhovor s profesorem a egyptologem Miroslavem Vernerem a s panem Thomasem M. Messerem, emeritním ředitelem Muzea Solomona R. Guggenheima v New Yorku, a kritičkou výtvarného umění Ludmilou Vachtovou. A nesmím zapomenout na pana Karla Gotta. A ještě bych mohla pokračovat...

Máš "ještě" rodinu? Máš na ni čas? Co "manželský život"?

Zeptej se mého manžela. Počkej, dám ti svoji fotku! Oblíbenou větou mojí rodiny je, že bylo velké štěstí, když jsem se vdávala, že nebyly ještě počítače. Zřejmě by nebyli ani oni.

To říkám opravdu s nadhledem, nakonec jsou to oni, kdo mi pomohou, i když u toho mají spoustu řečí.

Co ti knihovna dala a co vzala?

Práce v knihovně je pro mě radost a tak trochu útěk od práce účetní a úřednické, možnost pracovat s dětmi, vymýšlet "blbiny". Díky této práci jsem našla spoustu nových přátel, seznámila se se zajímavými lidmi. Mám větší přehled, hodně jsem se naučila. Vzala mi volný čas, ale na druhou stranu mám pocit, že ten čas se mi vrátí ve vzpomínkách dětí i dospělých, kteří do naší knihovny chodí rádi. Mělo by to být asi v rovnováze, aby člověk neměl pocit, že dělá něco zbytečně.

Přinesla mi hodně úspěchů, ale také mi ukázala lidi. Jací ve skutečnosti jsou. A toto zjištění je někdy hodně překvapivé.

Znáš nudu?

NE!

Co by sis osobně přála?

Otázka se zdá jednoduchá, ale vůbec není. Přání je tolik... zdravím počínaje přes dobrou náladu, hodně sil, dělat, co mě baví, mít dobrou práci, aspoň pár přátel, udělat lidi okolo sebe šťastnými a spokojenými...

Přemýšlela jsi o tom, co by s knihovnou bylo, kdybys náhle musela úplně skončit se všemi aktivitami? Máš nějakého svého nástupce?

To je opravdu zlý sen : Ale každý je nahraditelný. To už jsem také měla možnost slyšet. Je ovšem pravdou, že někdo víc a někdo míň. A to není o tom, že bych byla namyšlená, ale to je prostě fakt. Nástupce nemám, alespoň o žádném nevím, ale byla bych moc ráda, kdyby se nějaký našel. To je vlastně také moje přání.

Srazila jsi se někdy s hlupákem? A jak se z toho léčíš?

Vím, jak to myslíš! Bohužel už několikrát! Bolí to neskutečně a léčba je náročná a dlouhodobá. Potíž je v tom, že hlupák si toho vůbec nevšimne a zdravím jen kvete! Takže nejlepší prevencí je hlupákům se vyhnout a hledat společnost lidí, kteří jsou "normální". Bohužel, rozeznat hlupáka od normálního člověka je někdy dost těžké a nemusí se to napoprvé povést, protože hlupák je v podstatě hodně chytrý a mazaný člověk.

S jakými nejhoupějšími názory na svou práci jsi se setkala?

"Když ji to baví, tak ať to dělá! Ale ve svém volném čase, a ne v pracovní době! (Je dobré toto slyšet, když člověk z práce/knihovny odchází v 8 hodin večer a posílá děti domů.) Nikdo o to nestojí, stejně to děláš jen pro sebe a svoji slávu, jen aby ses zviditelnila. Nejsi normální, měla by ses léčit!"

Čtou lidi v Mokřém? A máš čas pro svou celkovou vyčerpávanost se věnovat knihovně?

V Mokřém se čte podle mě hodně. Statistiku nezanedbávám a dělám ji opravdu hodně poctivě a dokonce ráda. Sama jsem zvědavá, jak na tom jsme. Začátkem listopadu jsem měla návštěvnost 1060 osob (460 v knihovně a 600 internet), výpůjček 1220 dokumentů, jen beletrie byla téměř 700 a zbytek jsou výpůjčky kroniky, časopisů, CD-ROM, naučné literatury. Na obec se 150 obyvateli to, myslím, není špatné.

Knihy pečlivě obalují, zapisují, novinky dávám na web. O čase nepřemýšlím, pro mne je důležité mít spokojené čtenáře, aby měli co číst, kde si hrát, kde si povídat nebo něco tvořit.

Myslíš, že vše je o lidech?

Myslím, že ano. Každá situace nebo problém se vždy řeší lépe, když si lidé rozumí, vyjdou si vstříc, když jsou k sobě vzájemně tolerantní, nehází si klacky pod nohy, když se na sebe usmívají. Proto se pořád usmívám a vlastně se ani nedivím, když si o mě někdo myslí, že jsem blázen.

Kam jezdíš pro benzín? Dobíjí tam i "tvé" baterie?

Pro benzín jezdím k benzínové pumpě do Opočna. Nevěděla jsem, že bych si tam mohla dobít i svoje baterie, musím se na to zeptat! Důležitá je i cena (ne peněžní). S věkem a náročností práce je potřeba dobíjet častěji, tak abych na to měla!

Co tě na některých lidech mrzí?

Že jsou lhostejní ke všemu, co se v obci děje, jsou líní, závistiví, i když nic nedělají, kritizují, pomlouvají, že by se mohlo dělat i něco jiného než chodit do knihovny. Ano, to je pravda. Každý má možnost přijít s nápadem a něco zorganizovat, jenže to je o tom, že by musel sám začít něco dělat, takže většinou se nikdo z nich dál než k prázdnému tlachání stejně nedostane. Všechny tyto negativní jevy přináší současný styl života v naší zemi. Nezbyvá než doufat, že tento jev je přechodný.